

професійної освіти майбутніх економістів у фахових економічних коледжах відіграють ключову, системотворчу роль, що вимагає глибокого переосмислення з точки зору компетентнісного, технологічного та діяльнісного підходів. Необхідність методично обґрунтованого застосування сучасних цифрових технологій та інструментів у викладанні фахових дисциплін потребує оновлення уявлень про сутність та особливості використання цифрових технологій у навчальному процесі.

Ринкові умови вимагають переосмислення якості професійної підготовки майбутніх економістів з огляду на концепцію інтеграції та міждисциплінарності, що передбачає взаємодію та взаємозбагачення різноманітних економічних моделей і методів з теоретичними розділами соціально-економічної науки. Удосконалення підготовки майбутніх фахівців вимагає визначення інтегративного потенціалу сучасних цифрових технологій, розроблення організаційних та методичних умов для використання їхнього дослідницького та прикладного потенціалу під час викладання.

Для ефективного розкриття інтегративного потенціалу цифрових технологій у навчанні економістів необхідно з'ясувати, як процес пізнання ініціюється та протікає в умовах активного впровадження цифрових технологій, вивчити особливості розвитку психічних функцій студентів та встановити межі ефективності різних засобів навчання, таких як вербальні, наочні та екстралінгвістичні елементи, у контексті фахових дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Гуралюк А. Г. Цифровізація як умова розвитку системи освіти. *Тенденція розвитку вищої освіти. Серія: Педагогічні науки*. 2021. Вип.13 (169). С. 3–8.
2. Максимова Л. П. Принципи забезпечення якості професійної підготовки майбутніх економістів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Інженерні та освітні технології в електротехнічних і комп'ютерних системах*. 2014. № 4. С. 42–47.
3. Найдюнова А. В. Особливості безперервного навчання в системі підготовки економістів в університетах Великої Британії. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Педагогіка, психологія, філософія*. 2014. Вип. 199 (2). С. 235–240.
4. Осадчий В. В. Аналіз досвіду застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів в Україні. *Professional education: methodology, theory and technologies*. 2018. Vol. 8. С. 151–166.
5. Формування концептуальних засад цифрової трансформації освіти та науки України / О.Ф. Новікова, В.П. Антонюк, В.І. Ляшенко, Н.А. Азьмук, Я.В. Остафійчук, Л.Л. Шамілева, О.В. Панькова, І.М. Новак, А.Д. Шастун, О.Ю. Касперович. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 1 (40). С. 190–198.

Туранов Ю. О.

кандидат педагогічних наук, доцент

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

доцент кафедри сфери обслуговування, технологій та охорони праці

ipf044@tnpu.edu.ua

м. Тернопіль

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

В сучасних умовах у підготовці майбутніх фахівців спеціальності «014 Середня освіта» спостерігається ряд труднощів і суперечностей. Її ускладнюють як запровадження воєнного стану, так і тривале реформування системи середньої освіти в Україні. Реалізація засад Нової української школи спрямована, головним чином, на формування у школярів здатності використовувати здобуті знання у повсякденні. Це вимагає сутнісних змін у технологіях і змісті підготовки майбутнього вчителя у закладах вищої освіти (ЗВО).

На сьогодні спостерігається недостатній рівень престижності однієї з предметних спеціальностей, зорієнтованої на підготовку майбутнього вчителя трудового навчання та технологій. Причинами цього є певні прогалинами у його фаховій підготовці, значна кількість технологій оброблення матеріалів, домашнього господарювання й самообслуговування, якими

необхідно володіти майбутнім учителям, труднощі в якісному оснащенні навчального процесу та інші фактори. Окрім цього, у 2024 р. відбувається й зміна назви предметної спеціальності – з «014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)» на «014.10 Середня освіта (Технології)» [1]. Це також вимагає уточнення кваліфікації, оновлення освітніх компонентів і внесення інших змін у відповідні освітні програми.

У Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (ТНПУ) підготовка майбутніх учителів технологій здійснюється у процесі навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Середня освіта (Трудове навчання та технології, фізична культура)», здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти – «Середня освіта (Трудове навчання та технології)». Не вдаючись до аналізу змістових, організаційних і методичних аспектів удосконалення підготовки майбутнього вчителя, окреслимо лише кількісні характеристики.

Із восьми областей західного регіону, майбутніх учителів трудового навчання та технологій навчають лише у п'яти, а найбільшу кількість фахівців – готують у Львівській, Тернопільській і Хмельницькій областях (діаграма рис. 1). Суттєва домінантність Тернопільщини (225 здобувачів бакалаврату і 114 – магістратури) пояснюється наявністю двох педагогічних ЗВО: ТНПУ і Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

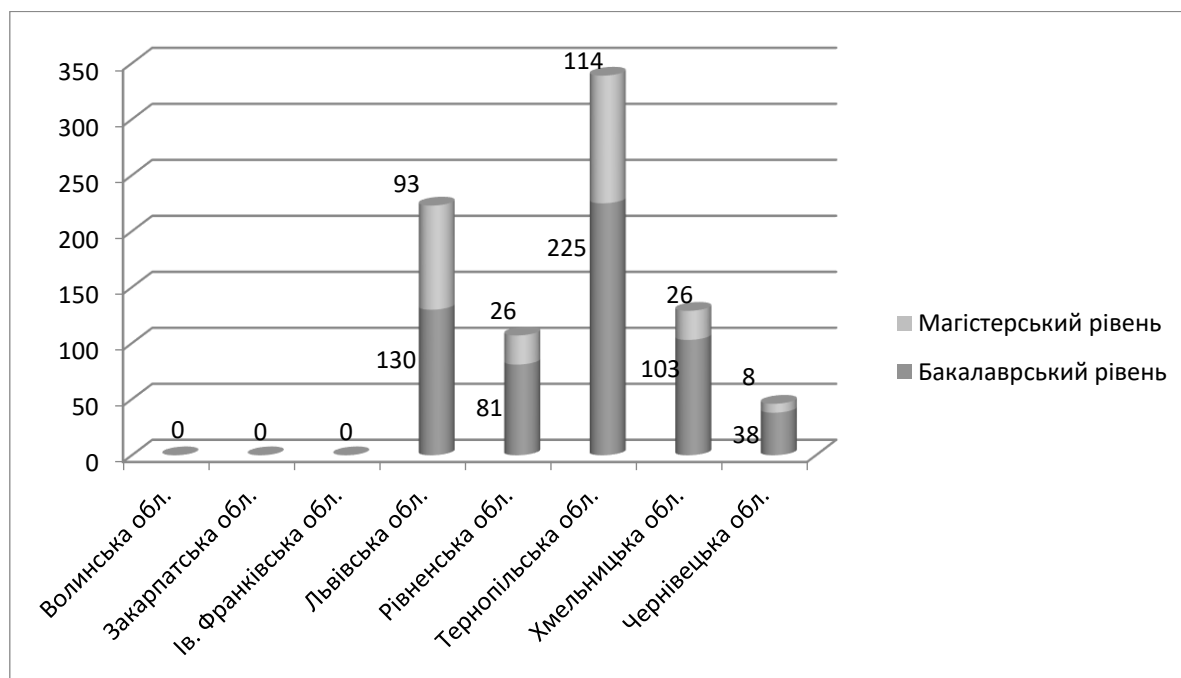

Рисунок 1 – Підготовка майбутніх учителів трудового навчання та технологій у ЗВО західного регіону України

Примітка. Побудовано за даними 16.04.2024.

Загалом у даний час професію вчителя технологій (трудового навчання) у регіоні здобувають 844 студенти ЗВО і 521 – закладів фахової передвищої освіти (ЗФПВО). Окрім цього важливо зазначити, що майбутні вчителі навчаються за такими основними освітніми програмами:

- 1 Середня освіта (Трудове навчання та технології, фізична культура).
- 2 Середня освіта. Трудове навчання та технології, інформатика.
- 3 Середня освіта (Трудове навчання та технології).
- 4 Трудове навчання, технології, інформатика.

Ми усвідомлюємо, що наведені дані не є сталими і ситуація у ЗВО і ЗФПВО щорічно змінюється. Ми констатуємо, що чисельність здобувачів першого і другого рівнів вищої освіти

за предметною спеціальністю та вказаними освітніми програмами часто змінюється. Кількість здобувачів освіти визначається не лише їх професійними намірами й якістю підготовки, вона залежить і від ситуації в державі, особливостей воєнного стану і чинних нормативних документів, що регламентують вступну кампанію. Поряд із цим, необхідно підкреслити важливість оновленої предметної спеціальності 014.10 Середня освіта (Технології), оскільки вона слугує своєрідним містком між закладами загальної середньої і професійної (професійно-технічної) освіти. Адже вчитель технологій значною мірою впливає на вибір учнями робітничих професій. А відновлення руйнувань чи ушкоджень у різних регіонах України вимагає значної кількості фахівців робітничих професій.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізації предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізації спеціальностей 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та 016 Спеціальна освіта, за якими здійснюється розміщення державного (регіонального) замовлення: наказ МОН України від 04.03.2024 № 260. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-pereliku-predmetnih-specialnostej-specialnosti-014-serednya-osvita-za-predmetnimi-specialnostyami-specializacij-predmetnoyi-specialnosti-01402-serednya-osvita-mova-ta-zarubizhna-literatura> (дата звернення: 15.04.2024).

Уруський А. В.

викладач кафедри сфери обслуговування технологій та охорони праці,
кандидат педагогічних наук,
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
a_uruskij@i.ua

АСПЕКТИ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Сучасний розвиток суспільства характеризується поступовим зростанням рівня механізації та комплексної автоматизації виробничих процесів у різних галузях промисловості. Це вимагає від працівників не лише систематичного самовдосконалення професійної діяльності, але й творчого підходу до вирішення виробничих завдань, активної участі в раціоналізаторській та винахідницькій діяльності. Саме тому є актуальним забезпечити розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців. У подальшому, це стане запорукою розвитку не лише людини як фахівця, але й суспільства загалом. Творче ставлення працівників до своєї діяльності, як правило, є результатом та певним досвідом, що вироблена в особистості, протягом її життєдіяльності. Одним із способів формування в особистості творчого підходу до тих чи інших видів діяльності є її залучення до таких видів діяльності та технічної творчості зокрема. Найбільш прийнятним для цього, на нашу думку, є шкільний вік.

Для навчання учнів Нової української школи (НУШ) Міністерством освіти і науки України передбачено 4-и модельні програми з технологічної освітньої галузі для 5–6-х класів і 4-и модельні програми для 7–9 класів [1].

Відповідно до аналізу модельних програм технологічної освітньої галузі можна констатувати, що:

- в основі кожної з модельних програм передбачена проєктно-технологічна діяльність учня;
- не у кожній з модельних програм передбачені можливості з реалізації проєктів (виготовлення виробів) з технічної творчості;
- практично у кожній з модельних програм не наведено приклади проєктів (виробів), які є доцільним при оволодінні учнями того або ж іншого модуля (блоку).

До переваг таких програм можна віднести той факт, що відсутність пропонуваніх виробів (проєктів) практично не обмежує як вчителя так й учня у виборі проєкту (виробу) у межах відповідного модуля (блоку). Додатковою перевагою, є можливість учителям